

כלא מעשיה
צילום: שלומי יוסף

קורס חדש ינשיר אסירים בכלא מעשיה לעבודה בבניין

כ־20 אסירים העומדים להשתחרר בחצי שנה הקרובה יעברו קורס למקצועות הבנייה כדי שיוכלו להשתלב בענף • היזמית בילי ויצמן רובין, העומדת מאחורי הקורס, מסבירה איך זה יעבוד ומקווה להרחיב את היוזמה כך שתחזיר את עבודות הבנייה לישראלים

גונדר אריק יעקב, ראש אגף האסיר בשב"ס, אומר לגלובס: "בראייה שלנו זה תהליך שיקומי משמעותי מאוד. המיום מופנה לאסירים שמתחררים בשחרור מלא - בלי קיצור שליש על התנהגות טובה. מי שמתחרר בקיצור מקבל ליווי לפחות בתקופה הראשונה, יש לו חוזה עם המדינה שהוא מחויב לתהליך עם עצמו. "אסירים שלא קיבלו קיצור הרציזיבים (חורה לפשע) שלהם גבוה יותר. בשביל אסיר לא יהווה לפשע הוא צריך סביבה תומכת שמוכנה לקלוט אותו. אבל חלקם לא הכירו בכלל מעגלי עבודה לפני המאסר, וגם אם התרגלו לעבוד במהלך המאסר, מחוץ לכלא יש להם סטיגמה ותווית שקשה לצלוח אותה. "מבחינתנו, הבנייה היא מקצוע פרקטי ומבוקש בחוץ, והיוזמים מתחייבים לקלוט אותו לעבודות הבנייה כסיום ההכשרה. במדינת חסרות ידדים עובדות ולאסירים זו אפשרות להתפרנס ולהחזיר את החיים. אם אין לו עבודה, הוא חוזר למעגל הפשע. "יש לנו מחלקת קשרי קהילה חדשה יחסית שמנסה להכיר את הגופים בחוץ. נוסף לתעסוקה מסייעים בלעשות פריסת שלומים, כמו חובות לביטוח לאומי, לעזור במציאת מקום מגורים לשלבים הראשונים עד שיעלה על המסלול. זו מעטפת שדורשת הרבה גופים מהמדינה, כמו לשכת התעסוקה. השנה הראשונה היא קריטית ומשמעותית: אם הוא צלח את השנה הראשונה, הסיכוי עולה בהרבה".

במסגרת זו יש לשב"ס גם פרויקט מנטורים שמלווים אסירים משוחררים בחוץ, וליווי כזה יקבלו גם האסירים בקורס הבנייה. "המנטורים עושים זאת בהתנדבות", מספר יעקב. "כשתחלנו את הפרויקט היו עשרה, והיום יש פריסה רצינית ויש עשרות. לאיפה שיהיו כמה שפחות אסירים לא רק בגלל משבר הכליאה אלא כרי שאנשים יצליחו להיות בחוץ. יש לנו מטרה לתת להם להתחיל לעבוד עוד לפני השחרור, כמו שיש לנו עובדים במפעלים. וזה משהו שאנחנו עוזר בקליטה בעבודה אחרי השחרור." •

"אני קבלנית אז אני יודעת בדיוק מה אני רוצה - למה צריך להתחיל לרצף בממ"ד, איך משתמשים בלייזר, וכן הלאה. בחלק העיוני נבוא לתת הרצאה על בטיחות. נביא עו"ד שיסביר להם מה זה עוסק מורשה, איך קוראים תלוש שכר, אדריכל שילמד לקרוא תוכניות. "כשהם יסימו יהיה להם מבחן מעשי ומי שיהיה טוב יקבל תעודה בסוף ונראה לו לעבודה".

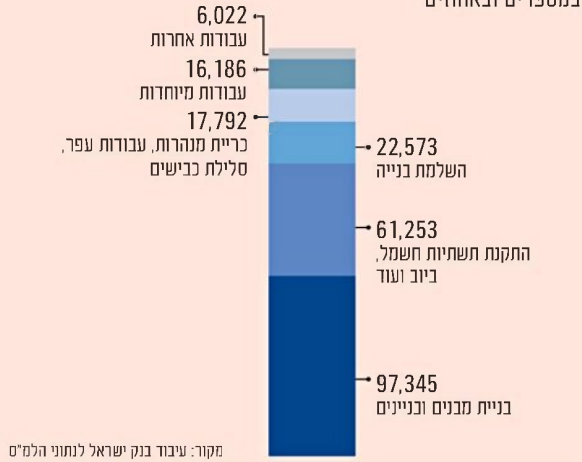
את לא חוששת שיעזבו אחרי זמן קצר?
"הביטוח הלאומי נותן מענק, ואני חושבת שהם ימשיכו לעבוד. אלה אנשים שרוצים לחזור לתורה. אסיר בכלא עולה יותר כסף למדינה מאשר אסיר שיצא ועובד. רש"א יליו אותם גם בחוץ, שזה הרבה הכי חשוב. כולם נרתמו לרעיון.

"העובדים יהודים שהביאו לא יודעים לעבוד, וכל הכסף שהם מרוויחים חוזר להודו. הם לא מבליים ולא קונים. כשיעברו ארצה ישראל וישאירו את הכסף כאן, זה יניע את הכלכלה וכמוכן ייתן מענה לאסירים שמתחררים וצריכים עבודה. "בשלב הבא אני רוצה לפנות לחיילים משוחררים. המשכורות טובות, מעל הממוצע במשק, והעבודה מוכתחת. נכון שזו עבודה פיזית קשה אבל מי שילמד את התחום, יכול להיות מנהל עבודה או להפוך ליום בעצמך, אחרי שלמדת איך בונים בניין. זה ענף שיש לאן להתקדם בו.

"אנחנו באיחור של יותר משבעה חודשים בגאנט. אפילו יותר. איזה נזקים זה ליוזמים שצריכים לשלם שכירות, לקבלנים. זו שרשרת שכל החוליות בה נפגעות. נראה את העיכובים במסירות עוד חצי שנה שנה.

"בנייה היא מקצוע פרקטי ומבוקש בחוץ"
בשירות בתי הסוהר מעניקים רוח גבית למיזם, ומציינים שהוא "חלק ממדיניות נציב בתי הסוהר, רב גונדר קובי יעקובי, לתמיכה במשק גם בשעת חירום תוך בחינת חלופות תומכות לשיקום האסירים הפליליים".

התפלגות המועסקים הישראלים בענף הבנייה במספרים ובאחוזים

מקור: עיבוד בנק ישראל לנתוני הלמ"ס

בילי ויצמן רובין
צילום: תמונה פרטית

גונדר אריק יעקב,
ראש אגף האסיר בשב"ס
צילום: דוברות שבס

"בשלב הראשוני ילמדו טיח, ריצוף, ובנייה בבלוקים, כי אלה המקצועות שחסרים. אני קבלנית אז אני יודעת למה צריך להתחיל לרצף בממ"ד, איך משתמשים בלייזר, וכו"

שיווק של מיסטר פיקס מקבוצת אינרום, והם הצטרפו. מהגרס אריה טל מקבוצת טל, הצטרף גם הוא. ככה באנו לשב"ס מוכנים והגשנו סילבוס", היא מספרת. "מה ילמדו בקורס? "טיח, ריצוף, ובנייה בבלוקים, בשלב הראשוני, כי אלה המקצועות שחסרים. חסרים גם בנאים לשלך אבל אין לנו איך לעשות את זה בקורס בשב"ס. לקחנו האנגר ענקי ובו יעשו את עבודות הבנייה לצורך הלמידה. מתחילים בלמידה עיונית ואז ממשיכים כמעט.

הלית ינאילויוזון

המחסור החמור בעובדים בתעשיית הבנייה מוביל גורמים בענף שוב ושוב לנסות למשוך עובדים ישראלים לתעשייה, והפעם: קורס בעבודות בנייה לאסירים בכלא מעשיה, שעומדים להשתחרר בחצי השנה הקרובה. מדובר בקורס בן כ־100 שעות שיתקיים בתוך כנלי הכלא, וישתתפו בו כ־20 אסירים. מאחורי היוזמה, ששמה "B.R. עבודה ישראלית", עומדת בילי ויצמן רובין, בעלת הברה קבלנית ביצועית ויוזמת, שמתמקדת בתמ"א 38. "אנחנו בונים בנייני בוטיק יוקרתיים בתל אביב, ברובע 3, ברובע 4 וכו'", היא מספרת. "הרעיון התחיל בעצם בקורונה, כסגר. היו לי פועלים שלא יכלו לחזור הביתה שלושה חודשים. מצד אחד, היו הרבה מובטלים, וחשבתי שהעבודה בבניין תהיה טובה לכולם. כבר אז רציתי להקים בית ספר למקצועות הבנייה, ואז הגיע ה-7 באוקטובר וחטפנו סטירה רצינית. היה קשה עוד לפני כן בגלל הריבית, ומאז אנחנו בקושי עובדים. זה החזיר אותי לעניין הקמת בית הספר. אני רוצה שאנחנו נבנה את הארץ בעצמנו. "כ־10 באוקטובר קיבלתי מאחד החברים שלי הודעה שמישהו שאנחנו מכירים והיה פועל אצלנו, היה מהרוצחים בבארי. זה היה כמו סטירת לחי מצלצלת בשבילי, לחשוב שאנשים שישבו ואכלו איתנו השתתפו בזה. "החלטתי לקדם את העניין. לבנות קורס ולהבטיח עבודה לאנשים שסיימו בהצלחה. פניתי לנציבת שירות בתי הסוהר, היא הפנתה אותנו לאגף שיקום האסיר במעשיה והתחלנו לקדם. אני הולכת עם הצוות לראיין את כל האסירים. לא יכולים להצטרף פרופילים, לא אנשים שהיו מעורבים כאלימות במשפחה, לא רוצחים ולא אנשים שהתעללו בנשים. אני מכניסה את האנשים האלה אח"כ לבניין תמ"א 38 שאנשים גרים בו - זה לא מתאים.

השלב הבא - פנייה לחיילים משוחררים

רובין צירפה לפרויקט שותפים. "עו"ד אריק מגל הוא סמנכ"ל